

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

17 februari 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de financiële moeilijkheden van de deeltijdse vorming

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over subsidiëring van lokale en/of regionale historische kringen en hun publicatieaanbod

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het bewaren en ontsluiten van het archief van de Vlaamse regering

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 17 februari 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Dany Vandebossche

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.48 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de financiële moeilijkheden van de deeltijdse vorming

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de financiële moeilijkheden van de deeltijdse vorming.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontstaan van het systeem van de deeltijdse vorming moet worden gekaderd in de verlenging van de leerplicht tot 18 jaar. Aan de deeltijdse leerplicht kan worden voldaan door het volgen van een erkende vorming.

Om jongeren via een niet-schoolse aanpak de kans te geven aan de leerplicht te voldoen, werd dit leertraject ontworpen. Met ingang van de begroting 1997 werd de basisallocatie in verband met de deeltijdse vorming, met instemming van alle betrokkenen, overgeheveld van het departement Onderwijs naar het departement Cultuur. Vermits de deeltijdse vorming effectief gebeurt door sociaal-culturele organisaties handelt het departement Cultuur zowel de inhoudelijke als de financiële dossiers af.

De deeltijdse vorming bereikt een segment van de jeugd dat zeer kwetsbaar is. Het is dan ook van groot belang dat de erkende verenigingen een zekere financiële zekerheid hebben, ondanks artikel

16 van het besluit van 31 juli 1990, dat gewijzigd werd bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996, dat mogelijk maakt dat de werkingsmiddelen aangepast worden aan de beschikbare begrotingskredieten. Op dit ogenblik bereiken ons uit de sector alarmerende geluiden over ernstige moeilijkheden inzake de werkingsmiddelen en de benadeling door de overheid van deze sector. Het gaat hier om de leerplicht. Jaarlijkse terugkerende tekorten – juist dan nog voor de werking met de meest kwetsbare jongeren – kunnen toch niet de bedoeling geweest zijn van de decreetgever ?

Mijnheer de minister, wat is de uitvoeringscoëfficiënt voor de werkingsmiddelen 1998 ? Hoeveel bedraagt dit in franken en wat is het tekort ? Is er inzake werkingsmiddelen reeds een afrekening voor het jaar 1999 ? Indien ja, wat is de uitvoeringscoëfficiënt voor 1999 ? En hoeveel bedraagt het tekort ? Welke initiatieven overweegt de minister om de tekorten uit het verleden weg te werken ? Welke maatregelen overweegt de minister om dergelijke tekorten te vermijden in de toekomst ?

De voorzitter : De heer Vandebroek heeft het woord.

De heer Chris Vandebroek : Mijnheer de minister, ik sluit mij graag aan bij deze interessante vraagstelling met enkele acute pijnpunten die ook vanuit het verleden nog om remedies vragen. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer De Meyer voor zijn vraag, hoewel ik toch vooraf moet vermelden dat dit dossier jammer genoeg een erfenis is uit het verleden waar ik geen overdrachtdossier van heb gekregen.

Anciaux

Sinds oktober ben ik met de sector in gesprek en heb ik gesprekken gevoerd om tot een oplossing te komen. Ook via het departement Onderwijs hebben we gepoogd een tijdelijke oplossing te vinden. Die gesprekken hebben een positieve afloop gekend.

Wat uw concrete vraag betreft, kan ik u zeggen dat de uitvoeringscoëfficiënt van de werkingsmiddelen in 1998 40,79 percent bedroeg. Het reëel tekort bedroeg in 1998 9.561.830 frank.

Voor 1999 kan ik u cijfers geven die slechts een raming zijn, vermits de definitieve gegevens nog niet verwerkt zijn door de administratie. De uitvoeringscoëfficiënt op de werkingsmiddelen zou voor 1999 50 percent bedragen, en het tekort in franken zou 9.073.751 bedragen. De sector zelf heeft ook een berekening gemaakt op een ogenblik dat de administratie niet beschikte over de financiële verslagen van 1999, en deze cijfers zijn bijgevolg ook nog niet gecheckt door de administratie. De sector zelf spreekt van een uitvoeringscoëfficiënt van 29,05 percent, en een reëel tekort in franken van 13.277.213 frank.

U vroeg welke initiatieven ik zou nemen om tot een oplossing te komen. Gezien het belang dat ik hecht aan deze sector werd reeds, vooraleer de totale omvang van het probleem gekend was, geopereerd om deze werkingen in de toekomst wel naar waarde te schatten. Daarom heb ik voor het jaar 2000 het bedrag verhoogd van 124,6 miljoen frank, dat op de begroting 1999 was ingeschreven, naar 155,1 miljoen frank. Dat is een stijging van 30,5 miljoen frank. Deze middelen zullen nu gedeeltelijk worden aangewend om de financiële problemen uit het verleden te verhelpen.

Het akkoord dat ik met de sector heb afgesloten op 14 januari 2000 houdt in dat van de huidige middelen voor het jaar 2000 12,9 miljoen frank – initieel was het 13 miljoen frank, maar er is een lichte daling door de desindexering – via budgetcontrole wordt aangewend om de financiële tekorten uit het verleden aan te zuiveren. Op vraag van de sector zelf heb ik ervoor gezorgd dat dit bedrag voor zowel het jaar 1998 als het jaar 1999 kan worden aangewend. Voor het jaar 2000 is overeengekomen het resterende bedrag van 142 miljoen frank niet te overstijgen.

Die 142 miljoen frank houdt in dat er tegenover 1999 toch nog een stijging is van 17,5 miljoen frank.

Op die manier kunnen we op een correcte wijze de situatie voor het jaar 2000 oplossen, gelet op de stijging van de tekorten en rekening houdend met het verleden, want er was voor 1999 in maximaal 13 miljoen frank voorzien. Door die stijging zal ik mijns inziens inderdaad de tekorten voor het jaar 2000 kunnen opvangen. We hebben echter duidelijk afgesproken dat we niet boven de 142 miljoen frank zullen gaan, en de sector is het daarmee eens en zal zijn werking daarop afstemmen. Het gaat dus in ieder geval nog altijd over een flinke stijging.

In de loop van het jaar 2000 wordt bovendien – en dat is ook een afspraak met de sector – gewerkt aan een nieuwe regeling. In afspraak met de sector wordt nagegaan waar er nog problemen zijn en waar de reglementering eventueel moet worden aangepast. Ik denk dat met de mensen uit de sector een goed akkoord is bereikt. Een laatste bedenking die ik nog kan geven, hoewel dit niet meteen in uw vraag zat, gaat over de Vesoc-middelen. Een en ander staat gedeeltelijk los van deze discussie, maar komt de sector wel ten goede.

Het kaderakkoord werkgelegenheid 1998-2000 bevat een passus betreffende deeltijds leerplichtige jongeren. Ook in de werkgelegenheidsrichtsnoeren van de Europese Raad wordt onder meer de nadruk gelegd op preventieve strategieën ten aanzien van jongeren. De Vlaamse sociale partners hebben opgeroepen hier concreet vorm aan te geven. Op Vesoc-onderhandelingen werd afgesproken om de ter beschikking gestelde middelen te investeren in de ondersteuning van trajectbegeleiding. Deze middelen voor de trajectbegeleiding bedragen voor 1999 30 miljoen frank en voor 2000 65 miljoen frank. Overeenkomstig de afspraken die werden gemaakt op de stuurgroepvergadering van 11 juni 1999 werden de middelen als volgt verdeeld : twee derde voor onderwijs en een derde voor de sociale partners. Voor wat de middelen voor onderwijs betreft, kan aan de centra voor deeltijds onderwijs en de centra voor deeltijdse vorming een urenpakket van trajectbegeleiding worden toegekend, a rato van 0,14 uur per week per leerling. Samenvattend komt dit erop neer dat voor trajectbegeleiding voor de desbetreffende sector in 1,8 miljoen frank extra bij de budgetcontrole wordt voorzien.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik wil de minister danken voor zijn uitgebreid en op dit moment toch wel geruststellend antwoord om deze probleemsituatie aan te pakken.

De Meyer

In verband met zijn inleidende zin over de erfenis van het verleden wil ik de minister geruststellen : ongeacht wie de minister is, ik zou deze vraag gesteld hebben en hierbij roep ik de heer Vandebroeke tot getuige. Hij weet dat ik ook tijdens de vorige legislatuur voor deze zeer kwetsbare groep jongeren een bijzondere zorg had en verscheidene ministers daarover meerdere malen heb geïnterpeleerd. Uiteraard zullen we deze situatie in de toekomst van nabij opvolgen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik zal er echt alles aan doen om voor 2001 de middelen te kunnen brengen op 155,1 miljoen frank zodat we van daaruit kunnen vertrekken. U weet dat door de debudgettering van het bedrag in 2000 men bij de begrotingsopmaak zal vertrekken van een bedrag van 142 miljoen frank. Reden hiervoor is dat een stuk reeds werd overgeheveld naar lasten uit het verleden, om het zo te noemen. Bij de technische besprekingen zal ik toch al duidelijk maken dat ik ervan uitga dat constant beleid wil zeggen dat we van 155 miljoen frank zullen vertrekken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over subsidiëring van lokale en/of regionale historische kringen en hun publicatieaanbod

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandebroeke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over subsidiëring van lokale en/of regionale historische kringen en hun publicatieaanbod.

De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, laat mij verwijzen naar 1998 : toen werd binnen dit parlement bijzonder nuttig werk verricht in verband met de voorbereiding en de oprichting van een Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

Ik wil hier even de historische context schetsen. De Koninklijke Commissie voor de Volkskunde is in de loop der jaren een hybridisch bestaan beginnen leiden. Dat moest dringend worden opgelost. Daarom werd een Vlaams Centrum voor Volkscultuur opgericht. Dat is in de schoot van dit parlement degelijk aangepakt. Er werd een goed gestoffeerde hoorzitting gehouden met deelname van bijna alle fracties. Dat resulteerde in de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur. Die instelling is op 1 januari 1999 beginnen werken. Kort nadien kwamen er enkele pijnpunten aan het licht. Ik breng er twee onder uw aandacht. Vooral het tweede pijnpunt is van belang.

De uitbouw van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur steunt op een vierledige structuur : heemkunde, algemene en thematische volkskunde, familiekunde en industriële archeologie. Ik ben overigens verheugd dat de heer Keulen hier aanwezig is, want hij is erg actief geweest tijdens de voorbereidingsfase. Er is bepaald dat het Vlaams Centrum voor Volkscultuur een raad van bestuur met negen leden en een algemene vergadering met 22 leden heeft. Ik ben goed geïnformeerd over wat er in de sector gebeurt. Die raad van bestuur is overwegend samengesteld uit mensen die bezig zijn met volkskunde – en ik druk me dan nog zacht uit.

De familiekunde, die nochtans een bijzonder florissant onderdeel van de volkscultuur is, is daar niet in vertegenwoordigd. Dat roept vragen op. Hetzelfde geldt voor de niet echt representatief samengestelde algemene vergadering. Men vraagt zich af of dat allemaal niet opnieuw moet worden bekeken. Werd de samenstelling gemanipuleerd ? Die woorden komen van mensen uit de sector zelf, en ik kan ze slechts overnemen. Dat is een eerste pijnpunt dat, in het licht van de goede werkzaamheden van 1998, wel bijzonder bedroevend is.

Een tweede pijnpunt is het eigenlijke voorwerp van mijn vraag. In artikel 10 van het decreet, paragraaf 2, punt 6, wordt gesteld dat een van de taken van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur bestaat in het verlenen van advies over subsidiëringmogelijkheden voor publicaties in verband met de vierledige structuur. In de loop der tijd is dat adviesrecht echter uitgebreid tot alle historische publicaties. Vroeger werd het adviesrecht over subsidiëringmogelijkheden voor historische publicaties van lokale of regionale aard uitgeoefend door de afdeling Beeldende Kunsten en Musea. Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur heeft die taak naar zich toe getrokken.

Vandenbroeke

Vandaag blijkt dat tal van historische kringen uit de boot vallen. Er zijn er nochtans veel, en ook veel goede. Het adviesrecht wordt bijna uitsluitend uitgeoefend in verband met initiatieven met heemkundige en volkskundige grondslag. De zuiver historische kringen en publicaties vallen uit de boot.

Dit is merkwaardig en ik wil dit eens extra onder de aandacht brengen voor zover dit niet zou zijn gekend. De deelstaat Vlaanderen heeft niet alleen een zeer grote toekomst, maar ook een schitterend verleden en wordt dus ook schitterend bestudeerd, zowel door amateurhistorici als door beroepshistorici. In ieder dorp in Vlaanderen is er minstens één, zo niet meerdere historische kringen die zeer degelijk werk brengen en ook doorgaans zeer goede tijdschriften uitbrengen. Een aantal van die tijdschriften nu vallen in hun subsidiëring gedeeltelijk, zo niet geheel uit de boot. Het merkwaardige is dat het in het bijzonder de allerbeste tijdschriften zijn die uit de boot vallen. Ik geef een paar voorbeelden.

De handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde van Gent, verbonden aan de universiteit van Gent, is een schitterend regionaal tijdschrift met een zeer goede reputatie, met als voorzitter professor emeritus Van Caeneghem, een begrip in historische middens. Als deze man zich leent tot het voorzitterschap dan is het duidelijk dat het over een tijdschrift met kwaliteit gaat.

Ik geef een tweede voorbeeld : de handelingen van het Vennootschap voor Geschiedenis van Brugge, ooit gesticht onder de naam Société d'émulation – wat staat voor eerlijke wedijver – heeft een redactie die bestaat uit een zes-, zevental professoren. Ook hier weer wordt zeer veel kwaliteit geboden.

Ik geef een derde voorbeeld : de Gulden Passer, een schitterend tijdschrift met een enorm goede reputatie. Deze drie voorbeelden, maar er zijn er meerdere, vallen allemaal qua subsidiëring op nul frank. Nu gaat dat uiteraard niet over fortuinen – afgerond per jaar komt dit neer op een kleine honderdduizend frank -, maar dit betekent voortleven of gewurgd worden. Hier moet dringend aan worden geremedieerd. Het advies voor subsidiëring focust zich, waarschijnlijk door een samenloop van omstandigheden of door een aantal misverstanden, vooral op de ondertonen van volkscultuur, volkskunde en heemkunde. Historische tijdschriften vallen daardoor uit de boot.

Ik rond af met vier punctuele vragen die ik de minister reeds schriftelijk had overgemaakt. Op grond van welke criteria werd voor een herziening van de verdeelsleutel tot subsidiëring besloten ? Klopt het dat deze verdeelsleutel voortaan wordt bepaald door het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, met daarin professor Top, al dan niet toevallig volkskundige, als voorzitter ? Klopt het dat bij de herziening van de verdeelsleutel met name een voorkeursbehandeling voor heemkundige, volkskundige tijdschriften aan bod komt, ten koste van de meer zuivere historische tijdschriften en publicaties ? Op welke manier – en dit is de echt cruciale vraag – kan met betrekking tot dit onderwerp voor een passende en noodzakelijke bijsturing worden gezorgd ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, op de vraag van de heer Vandenbroeke ga ik een kort antwoord geven, maar ik verbind mij ertoe de zaak verder te onderzoeken.

Bij de totstandkoming van het decreet van 27 oktober 1998 houdende de volkscultuur en de oprichting van een Vlaams Centrum voor Volkscultuur werden in het kader van die regelgeving drie pijlers uit het domein van de volkscultuur van een decreetale regeling voorzien. In eerste instantie ging dat over het bestaande verenigingsleven via de toekenning van een structurele subsidie. Verder werd voorzien in de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur met een aantal duidelijke opdrachten ter ondersteuning van de sector. Ten slotte werd in de mogelijkheid voorzien om publicaties en tijdschriften financieel te ondersteunen.

Aan het Vlaams Centrum voor Volkscultuur werd decretaal en via een beheersovereenkomst de opdracht gegeven tot het opstellen van een reglement in verband met te hanteren criteria voor de publicaties, evenals tot het verstrekken van advies met betrekking tot de toepassing van het reglement op de concrete aanvragen om financiële ondersteuning.

Tot op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet van 27 oktober 1998, op 1 januari 1999, werden publicaties via twee verschillende subsidiekanalen gesteund. De eerste is de basisallocatie 33.04 van het programma 45.3. De tweede is de toepassing van het koninklijk besluit van 1921 houdende naschoolse werken, waarbij publicaties als onderdeel van een jaarwerking van lokale kringen werden ondersteund. Dat gebeurde via basisallocatie 33.11 van het programma 45.2.

Anciaux

Door de totstandkoming van het decreet van 27 oktober 1998 zijn beide regelingen afgeschaft en budgettair opgenomen in een globaal beleid ten aanzien van volkscultuur. Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur heeft, in uitvoering van de decretale opdracht, een reglement opgesteld. Ik hechtte daaraan mijn goedkeuring, met als belangrijke voorwaarde dat de publicaties een dominante volksculturele inhoud moeten hebben in één van de decretaal aangeduide domeinen.

Met het oog op de toepassing van het reglement zijn alle door de administratie gekende eventuele begunstigen aangeschreven om een aanvraag in te dienen. De aanvragen zijn door een beoordelingscommissie van tien personen geëvalueerd. Die personen zijn vrijwilligers en zijn inderdaad lid van de algemene vergadering van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

Op 17 november 1999 zijn de aanvragen beoordeeld in een gemotiveerd advies. Ik heb dat advies gerespecteerd. Het advies impliceert de besteding van het beschikbaar krediet ten belope van 2.125.000 frank. In de beoordeling en het advies is er ook sprake van zeven publicaties, waarvan u er enkele hebt genoemd. Die publicaties worden als uitstekend en van hoge kwaliteit beoordeeld. De inhoud is evenwel te zuiver historisch, te zuiver kunsthistorisch of te zuiver archeologisch om in aanmerking te komen voor subsidies. Op basis van het huidige reglement kunnen deze publicaties niet langer worden gesubsidieerd. De beoordeling gebeurt evenwel elk jaar opnieuw, zodat elk jaar een nieuwe aanvraag kan worden ingediend.

Als echter het reglement en de aanvraag hetzelfde blijven, dan zal wellicht ook het resultaat hetzelfde blijven. De uitgesproken waardering voor deze publicaties noopt wellicht tot een bijsturing. Ik ben ervan overtuigd dat dit effectief nodig is. Die bijsturing is evenwel niet mogelijk in het raam van het huidige wetgevende instrumentarium over de volkscultuur.

Ik wil er nog het volgende aan toevoegen. U hebt terecht de vinger op de wonde gelegd. Vroeger waren er twee benaderingswijzen. Het reglement van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur heeft in de praktijk een van beide invalshoeken uitgeschakeld. Ik kan me moeilijk voorstellen dat dit de bedoeling van de decreetgever was. Ik zou niet onmiddellijk de houding van de voorzitter in vraag willen stellen. Het is zijn opdracht om te handelen, met respect voor het decreet en het reglement. Ik

zal alles onderzoeken en nagaan wat we kunnen doen om de kwalitatief hoogstaande tijdschriften die vroeger werden gesubsidieerd te steunen.

Ik wil eraan toevoegen dat het trouwens niet om immense bedragen gaat. Met kleine bedragen kan die gewaardeerde activiteit worden gesteund. Ik neem aan dat u me de nodige informatie zult bezorgen om me daarbij te helpen.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de minister, ik dank u oprecht voor uw knap antwoord waarin u stelt dat er een bijsturing moet gebeuren. Zoals het decreet is opgesteld ontstaat er immers een spanningsveld. We mogen niet naar intenties van de minister vragen, maar ik heb begrepen dat hij de bereidheid betoont om dat met bekwame spoed – het gaat over kleine bedragen, maar die mensen hebben het geld echt broodnodig – te verhelpen. Indien mogelijk zal ik hem de nodige informatie verstrekken over de knelpunten in deze materie.

Hoewel in de loop van 1998 heel knap werk verricht is om dit decreet op te stellen, moeten we toch vaststellen dat de volkscultuur, volkskunde en heemkunde de laatste decennia nogal stiefmoederlijk behandeld werden. Het had ook een tikkeltje de negatieve bijklank van folkloristisch te zijn, maar dit betekent niet dat het niet waardevol kan zijn. Men moet met andere woorden de decretale basis geven om het echt waardevol te laten functioneren. Dit hebben we met zijn allen geambieerd met dit decreet.

– *Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen treedt als voorzitter op.*

Deze positieve invalshoek mag niet ten koste gaan van die zeer waardevolle historische werken. Die nogal zakelijke historische tijdschriften mogen niet verplicht worden in hun publicaties enkele bladzijden op te nemen van folkloristische of heemkundige aard om gesubsidieerd te worden. Als zich zoiets aandient hebben we positief gewerkt ten aanzien van de volkskunde, maar duperen we andere sectoren. Ik hoop dus inderdaad dat hier voor bijsturing kan worden gezorgd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het bewaren en ontsluiten van het archief van de Vlaamse regering

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het bewaren en ontsluiten van het archief van de Vlaamse regering.

Minister Anciaux zal antwoorden in de plaats van de minister-president.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u zult begrijpen dat ik deze vraag met enige schroom stel, enerzijds omdat ze verwijst naar mijn tweede leven van academische aard, want ik ben verbonden aan de historische opleidingen, anderzijds omdat straks een resolutie op de agenda staat over de realisatie en het beheer van het archiefwezen.

Meer ten gronde kunnen we straks over het archiefwezen discussiëren. Nu wil ik een bepaald element uit die redenering aanhalen. Het frappeert mij dat het gangbare proces van federalisering impliceert dat men ook daarmee ten gronde rekening moet houden. Het archiefwezen is in essentie een gegeven van de federatie, en daarom ressorteert het archiefbeheer onder de federale wetenschappelijke instellingen : het Algemeen Rijksarchief en rijksarchieven in de provincie. Het Algemeen Rijksarchief heeft bovendien toezicht en inspectierecht op de gemeentelijke en stedelijkearchieven. Dit behoort nog altijd tot de federale bevoegdheid, met als enige uitzondering de privaatrechterlijkearchieven. Dit zijn het CADOC, de zogenaamde ideologisch ingekleurden, AMSAB, het liberaal archief en het ADVN, het Archief- en Documentatiecentrum voor het Vlaams Nationalisme. Dit zijn in essentie de enigearchieven die van ons zijn. Al de rest ressorteert onder de federale wetenschappelijke instellingen.

Rekening houdend met het feit dat we een eigen Vlaamse regering en sinds 1995 ook een eigen Vlaams Parlement hebben, wens ik te weten te komen wat met onze archivalia gebeurt. Wat gebeurt met de archivalia van het Vlaams Parlement, van de Vlaamse regering en van de Vlaamse kabi-

netten ? We kunnen deze juweeltjes toch niet onder de federale wetenschappelijke instellingen laten ressorteren.

Welke maatregelen waren tot op heden van kracht voor het deponeren van de archivalia die op de diverse kabinetten van de Vlaamse regering en door het Vlaams Parlement werden aangelegd ? Werden deze archivalia bij de afsluiting van een legislatuur systematisch gebundeld ? Zo ja, waar werden zij dan gedeponerd ? Is het met betrekking tot het beheer en de ontsluiting van de archivalia van de Vlaamse kabinetten en het Vlaams Parlement niet aangewezen om tot de uitvaardiging van eigen initiatieven over te gaan ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Vandenbroeke, wat de maatregelen voor het deponeren van de archivalia van de kabinetten van de Vlaamse regering betreft, kan in het algemeen worden gesteld dat voor de stukken van de Vlaamse regering, haar kabinetten en haar diensten nog steeds de archiefwet van 24 juni 1955 geldt. Die wet blijft van kracht zolang de Vlaamse Gemeenschap geen eigen regelgeving op het vlak van archiefwezen heeft uitgevaardigd. Deze archiefwet bepaalt onder meer dat geen bescheiden mogen worden vernietigd zonder toestemming van de Algemeen Rijksarchivaris en dat bescheiden van meer dan honderd jaar oud in het Rijksarchief moeten worden neergelegd.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het archief van de officiële documenten van de vergaderingen van de Vlaamse regering en anderzijds dearchieven van de onderscheiden kabinetten. Wat de kabinetsarchieven betreft, moet men ook een onderscheid maken tussen de documenten die behoren tot het privé-archief van de Vlaamse ministers en de administratieve stukken.

Voor het beheer van het archief van de officiële documenten van de Vlaamse regering werd door de afdeling Kanselarij van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een archiefbeheersplan opgesteld dat werd goedgekeurd door de Algemeen Rijksarchivaris. Het omvat de inventaris van de verschillende series archiefdocumenten, met onder meer de aanduiding van de officiële bewaartermijn, in functie van het administratief-juridisch nut, en van de definitieve bestemming, in functie van de historisch-maatschappelijke waarde.

Wat de kabinetsarchieven betreft beslist de minister zelf over de eindbestemming van de stukken uit

Anciaux

het privé-archief. De overdracht kan dan overeenkomstig het decreet van 27 juni 1985 gebeuren aan één van de vier bij decreet erkende privaatrechtelijke archief- en documentatiecentra die u hebt genoemd. Dit is evenwel niet verplicht.

Voor de administratieve stukken is er een regeling getroffen in het draaiboek kabinetswissel. Dit gaat uit van de afdeling kanselarij en wordt sinds 1995 bij elke regeringswissel gebruikt. Dit draaiboek bevat een uitgebreid stappenplan voor de acties die moeten worden ondernomen op alle terreinen waarmee men tijdens een regeringswissel te maken krijgt. Dit is ook het geval voor de ordentelijke overdracht met bestemmingsinstructies aan de administratie van de ambtelijke stukken die zich op het einde van de legislatuur op het kabinet bevinden. Ik moet u melden dat dit draaiboek wel degelijk werkt. Het werd uitgewerkt door de vorige regering en omvat een echt belangrijke stap, niet alleen in verband met het archief, maar ook in verband met de overdrachtdossiers en dergelijke meer. Dit heeft zeker zijn waarde bewezen.

Wat uw derde vraag betreft, er wordt niet onmiddellijk in specifieke initiatieven voor de archivalia van de kabinetten van de Vlaamse regering voorzien. In de beleidsnota Cultuur 2000-2004 wordt de aanzet van een integrale benadering van de archiefproblematiek in het vooruitzicht gesteld. De culturele invalshoek is hierbij hoe dan ook complementair aan de vigerende wetgeving. Het is de bedoeling de archiefsector op termijn te integreren in de bredere opzet rond roerend erfgoed. De maatschappelijke betekenis van dit erfgoed is niet beperkt tot de objecten. Ze is het gevolg van een voortdurend hernomen interpretatie en zingeving.

Archieven spelen hierin een uiterst belangrijke en grote rol. Bijzondere aandacht zal dan ook gaan naar een cultureel archiefbeleid dat vertrekt van een activering van het maatschappelijke belang van archieven. De kabinetsarchieven zijn een deel van deze veel bredere vraagstelling. Ik weet dat dit u na aan het hart ligt en ik zal dit ook tot mijn zorg maken.

Ik wil hierin niet improviseren. Er zijn een aantal goede zaken aan de huidige federale archiefwet.

Het is belangrijk dat we dit voor de Vlaamse Gemeenschap zelf uitwerken. Dat staat ook in het regeerakkoord. We zullen daar de nodige aandacht voor ontwikkelen en we zullen daar ook in de nodige decretale maatregelen voorzien. We moeten dit echter heel degelijk voorbereiden, en ik ben ervan overtuigd dat de commissie mij hierin zeker kan helpen.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de minister, het verheugt mij uiteraard dat u mijn bezorgdheid deelt en dat u ook hier wil uitkijken naar een passende oplossing.

Het minste wat we mogen vragen, ongeacht de initiatieven die hier worden genomen, is een passend samenwerkingsakkoord. Desgewenst zal dat zelfs op federaal niveau in de Costa moeten worden besproken. Dit kan niet meer alleen bij de federale instellingen worden ondergebracht. Ik heb begrepen dat u bereidwillig bent.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik sluit me aan bij uw laatste opmerking. We zijn daar allemaal vragende partij voor. De reflex bestaat nog onvoldoende om waarde te hechten aan documenten die kunnen helpen, niet alleen om het verleden, maar ook om de toekomst te begrijpen. De archieven krijgen, ook in de geesten van de mensen, te weinig actuele en toekomstgerichte waarde toegeschreven.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de minister, namens de collega's dank ik u voor het vertrouwen waarmee u hebt geantwoord. We weten nu dat er een positieve ingesteldheid is om tot een oplossing te komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.37 uur.*